

Ortaokul Öğrencilerinin Bilişim Teknolojilerinden Yararlanma Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Enes Abdurrahman BİLGİN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Matematik Öğretmenliği Bölümü Van, Türkiye

Orcid: 0000-0003-3003-9259, enesbilgin@yyu.edu.tr

Özet

Günümüzde gelişen ve yaygınlaşan teknolojik imkânlar sayesinde bilişim teknolojileri öğretimin her düzeyinde öğrenciler ve öğretmenler tarafından yaygın biçimde kullanılmaya başlanmıştır. Özellikle somutlaştırmanın büyük öneme sahip olduğu ortaokul öğrencileri açısından bu teknolojiler büyük önem kazanmaktadır. Bu bağlamda bu çalışmada ortaokul öğrencilerin bilişim teknolojilerinde yararlanma düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik olarak nicel araştırma yöntemlerinden olan tarama modeli tercih edilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Özmusul (2011) tarafından ortaokul öğrencilerine yönelik geliştirilen “Bilişim Teknolojilerinden Yararlanma Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeğe ilişkin güvenirlik katsayısı 0.85 olarak bildirilmiştir ve dördümlü likert tipine sahiptir. Diğer taraftan katılımcılar uygun örnekleme yöntemi ile belirlenen ve 2019-2020 eğitim- öğretim yılı güz döneminde Van iline bağlı Erciş ilçesinde ortaokullarda eğitim gören 59 öğrenciden ibarettir. Araştırmada öğrencilerin bilişim teknolojilerinden yararlanma düzeylerinin cinsiyet, sınıf, genel başarı düzeyi, anne- baba eğitim düzeyi ve internete erişim gibi faktörlere göre nasıl bir değişim gösterdiği de istatistiksel olarak incelenmiştir. Verilerin analizi sürecinde normallik testleri, Mann Whitney U testi ve tek yönlü varyans analizi testlerinden faydalanılmış ve %5 anlamlılık düzeyine göre sonuçlar yorumlanmıştır. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin genel olarak %73 oranında bilişim teknolojilerinden yararlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bu düzeylerin öğrencilerin genel not ortalamalarına, anne-baba eğitim düzeylerine ve incelenen diğer değişkenlere göre anlamlı biçimde değişmediği ancak kız öğrencilerin anlamlı biçimde erkek öğrencilerden daha yüksek kullanım düzeyine sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

178

Anahtar Kelimeler: Bilişim Teknolojileri, ortaokul öğrencileri, Van ili

Investigation of Secondary School Students' Utilization Levels of Information Technologies in Terms of Different Variables

Abstract

Nowadays, thanks to the developing and widespread technological opportunities, information technologies have begun to be widely used by students and teachers at all levels of education. These technologies are especially important for secondary school students, for whom concretization is of great importance. In this context, this

study aimed to examine the utilization levels of middle school students in information technologies. For this purpose, scanning model, which is one of the quantitative research methods, was preferred. The "Information Technology Utilization Scale" developed by Özmusul (2011) for secondary school students was used as a data collection tool in the study. The reliability coefficient for the scale was reported as 0.85 and it has a four-point Likert type. On the other hand, the participants consisted of 59 students who were determined by the appropriate sampling method and studying at secondary schools in Erciş district of Van province in the fall semester of the 2019-2020 academic year. In the study, how the students' level of using information technologies differ according to factors such as gender, class, general success level, parental education level and internet access was also analyzed statistically. During the data analysis process, normality tests, Mann Whitney U test and one-way analysis of variance tests were used and the results were interpreted according to the 5% significance level. According to the findings, it was concluded that the students generally benefited from information technologies at a rate of 73%. In addition, it was concluded that these levels did not change significantly according to the students' general grade averages, parents' education levels and other variables examined, but female students had a significantly higher level of use than male students.

Keywords: Information Technologies, secondary school students, Van province.

1.GİRİŞ

Bilişim teknolojileri (IT) (Info Communication Technologies) insanlığın tarih boyunca biriktirdiği bilgi birikiminin bir devamı niteliğindedir ve günümüzde içinde yaşadığımız bilgi çağına kadar ulaşılan tüm bilimsel ve teknolojik gelişmelerin bir sonucu olarak görülmektedirler (Yeşilorman ve Koç, 2014). Bilgi teknolojisinde akla, ilk olarak bilgisayarlar gelmektedir ve bilgisayarlar sayesinde bireyler bilgileri, istenildiği kadar depolayabilmekte, işleyebilmekte ve buradan yeni bilgiler üretebilmektedir (Sarığöz, 2012). Kuşkusuz bu süreçte eğitim öğretim faaliyetlerinde de bilişim teknolojileri kullanılmaktadır. Literatürde önceleri "Bilgisayar destekli eğitim" olarak kullanılan bu kavram gelişen teknolojik araçların artması ile "Teknoloji destekli eğitim" şekline dönüşmüştür (Baysan, Bayra ve Demirkan, 2018). Genel olarak bilişim teknolojilerinin eğitimde kullanımı öğrenciler ve öğretmenler için avantajlar sağlamaktadır. Özellikle öğrenciler, amaca yönelik tasarlanmış özel öğretim yöntemleri ile alıştırmalar, uygulamalar, hesaplamalar ve konu tekrarları sayesinde kısa sürede çalışma ortamına girebilmekte ve gerektiğinde anında dönüt alabilmektedirler. Benzer şekilde geliştirilen uygulamalar ile zeka türü ve seviyesi farklı olan öğrenciler için de kolaylıklar ve ayrıcalıklar sunulabilmektedir (Engin, Tösten ve Kaya, 2010). Diğer taraftan özellikle ortaokul düzeyindeki öğrenciler için teknolojinin sunduğu görselliğin öğrencileri motive etmesi ve ilgilerini çekmesi büyük öneme sahiptir. Örneğin

soyut kavramlardan oluşan matematik derslerinde bu tarz somutlaştırmalar sayesinde kavramların mantığının kolayca öğrenilmesi sağlanabilmektedir. Ayrıca teknoloji sayesinde işlemlerle zaman kaybetmeden üst düzey düşünme becerileri desteklenerek daha iyi öğrenmeler sağlanmaktadır (Çetin ve Mirasyedioğlu, 2019). Literatürde yer alan tüm bu incelemelerden anlaşıldığı üzere teknoloji destekli öğretimin öğrencilere büyük faydaları bulunmaktadır.

Diğer taraftan günümüzde eğitim sistemleri, bilgiye ulaşabilen, kullanabilen, iletebilen, üretebilen, teknolojiyi kullanabilen ve kendi kendisine öğrenebilen bireylerin yetiştirilmeyi amaçlamaktadırlar. Bu nedenle birçok ülkede okullar öğrencilerin bilgi ve bilgisayar okuryazarlığı becerilerinin geliştirilmesini zorunlu hale getirmiştir (Akkoyunlu ve Kurbanoglu, 2003). Dolayısı ile günümüz toplumları için birer mecburiyet haline alan uzaktan eğitim (Bakioğlu ve Çevik, 2020) ve mobil öğrenme gibi teknolojik imkânların aktif kullanıcıları durumunda olan öğrencilerin bu araçları kullanma düzeylerinin araştırılması büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin bilişim teknolojilerinden yararlanma düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca bu düzeylere öğrencilerin cinsiyetlerinin, sınıf seviyelerinin, anne ve baba eğitim durumlarının nasıl bir etkisinin bulunduğu da incelenmiştir. Dolayısı ile çalışmanın araştırma soruları;

- Ortaokul öğrencilerinin bilişim teknolojilerinden yararlanma düzeylerini nedir?
- Ortaokul öğrencilerinin bilişim teknolojilerinden yararlanma düzeylerine cinsiyet, sınıf, not ortalaması, anne ve baba eğitim düzeyi gibi faktörlerin etkisi var mıdır?

şeklinde belirlenmiştir.

2. YÖNTEM

2. 1. Araştırma deseni

Araştırmanın amacına uygun olarak karşılaştırma türünde ilişkisel tarama modeli seçilmiştir. Bu modelde incelenen değişken, bağımsız değişkenin alt gruplarına göre kıyaslanarak aralarında bir farklılaşma olup olmadığı araştırılmaktadır. Bu sayede bağımsız değişken ile bağımlı değişken arasındaki ilişkiler açığa çıkartılmaktadır (Karasar. 1999). Dolayısıyla ortaokul öğrencilerinin Bilişim teknolojilerinden yararlanma düzeylerinin çeşitli demografik özelliklerden nasıl etkilendiğinin araştırılması amaçlanmıştır. bu amaca yönelik olarak Öğrencilerin Cinsiyet sınıf not ortalaması anne ve baba eğitim düzeyi Faktörlerine yönelik

bilgileri toplanmış aynı zamanda Bilişim teknolojilerinden yararlanma düzeyleri bu faktörlere ait alt grupların kıyaslanması yoluyla ortaya konmuştur.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın örnekleminin 2019-2020 eğitim- öğretim yılının birinci döneminde Van iline bağlı Erciş ilçe merkezindeki ortaokullarında eğitim gören farklı sınıf seviyelerinde 59 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın evrenini Van ilinde öğrenim gören tüm ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır Diğer taraftan çalışmaya katılan öğrenciler uygun örnekleme yöntemi ile belirlenmiş ve araştırmacının ulaşabildiği öğrencilerle yürütülmüştür Diğer taraftan öğrenciler genel olarak evren'i temsil edebilecek düzeyde Öğrenciler olmasına dikkat edilmiştir. Katılımcıların %34'ü kız %66'sı erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Ayrıca % 20'si 6. sınıf %25'i 7-sınıf %54'ü 8 sınıf öğrencisidir. Diğer taraftan katılımcıların babalarının eğitim düzeyleri incelendiğinde %15'i ilkokul %37'si ortaokul %27'si lise ve %20'si de üniversite mezunudur. Annelerinin eğitim düzeyi incelendiğinde ise %44'ünün okuma yazması olmadığı %20'sinin ilkokul mezunu olduğu %19'unun ortaokul %10'unun lise %7'sinin üniversite mezunu olduğu görülmüştür. Son olarak öğrencilerinin genel not ortalamaları 50- 65 aralığında olan öğrencilerin oranı %12, 65-80 aralığında olan öğrencilerin oranı %31, 80-100 aralığında olan öğrencilerin oranı ise %58 dir.

2.3. Veri Toplama Araçları ve Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada veri toplama aracı olarak Özmusul (2011) tarafından geliştirilen ve 18 maddeden oluşan “Bilişim Teknolojilerinden Yararlanma Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek “hiçbir zaman”, “bazen”, “genellikle” ve “her zaman” şeklinde dördümlü Likert tipinde seçenekler ile hazırlanmıştır. Ölçeğin Spearman Brown güvenirlik katsayısı 0.7962 ve Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı 0.857 olarak hesaplanmıştır. Araştırma kapsamında toplanan verilere ilişkin betimsel istatistikler hesaplanmıştır. Bunun yanı sıra ölçek maddelerine verilen yanıtların yüzdelik dağılımları da sunulmuştur. Araştırmada verinin yapısının tespit edilebilmesi için öncelikle normallik testleri yapılmış bu testlerin sonucuna göre parametrik olmayan testlerden Mann-Whitney u testi ile parametrik testlerden Anova testi kullanılmıştır. Analiz bulguları %5 anlamlılık düzeyine göre yorumlanmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde toplanan veriler ışığında elde edilen bulgular sunulmuştur. Diğer taraftan öğrencilerin demografik gruplara dağılımları ve bu gruplara ait teknolojiyen yararlanma düzeylerine ilişkin ölçek toplam puanları, başarı yüzdeleri, standart sapmaları ve standart hataları Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Betimsel İstatistikler

Faktör	Grup	N	%	Puan Ort.	% Başarı Oranı	Stn. Sap.	Stn. Hata
Cinsiyet	Kız	20	34	54,00	%75	9,10	2,04
	Erkek	39	66	51,10	%71	9,15	1,47
Sınıf	6.sınıf	12	20	49,33	%69	6,97	2,01
	7.sınıf	15	25	54,20	%75	6,87	1,77
	8.sınıf	32	54	52,13	%72	10,65	1,88
Not ortalaması	50-65	7	12	53,29	%74	2,98	1,13
	65-80	18	31	51,39	%71	7,54	1,78
	80-100	34	58	52,21	%73	10,77	1,85
Baba Eğitim Düzeyi	İlkokul	9	15	48,56	%67	8,59	2,86
	Ortaokul	22	37	50,95	%71	9,33	1,99
	Lise	16	27	54,50	%76	8,97	2,24
	Üniversite	12	20	53,58	%74	9,45	2,73
Anne Eğitim Düzeyi	Okuma yazma yok	26	44	53,50	%74	8,95	1,75
	İlkokul	12	20	48,58	%67	5,35	1,54
	Ortaokul	11	19	51,73	%72	8,80	2,65
	Lise	6	10	56,33	%78	15,55	6,35
	Üniversite	4	07	48,00	%67	8,04	4,02

Tablo 1’de yer alan bilgiler incelendiğinde cinsiyet faktörü incelendiğinde Kız grubuna ilişkin ölçek ortalaması 54(%75 başarı) puan iken standart sapması 9,1 puandır. Erkek grubu ise kız grubuna göre daha az başarı göstererek ölçek ortalaması 51,1(%71 başarı) puan iken standart sapması 9,15olarak hesaplanmıştır. Sınıf değişkeni incelendiğinde ise 6.sınıf grubu ortalama puan 49,33(%69 başarı) puan ile en başarısız grup iken 7.sınıf için ise ortalama 54,2(%75 başarı) puan ile en başarılı grup olarak karşımıza çıkmaktadır. Diğer taraftan, 8.sınıf için ortalama 52,13(%72 başarı) puan olduğu görülmektedir. Not ortalaması dikkate alındığında ise 50-65 grubu 53,29(%74 başarı) puan ile en yüksek ölçek ortalamasına sahiptir ve 65-80 grubu ise en düşük puana 51,39(%71 başarı) ortalama ile sahiptir. Son olarak, 80-100 grubuna ilişkin ölçek ortalaması 52,21(%73 başarı) olarak hesaplanmıştır. Baba eğitim düzeyi incelendiğinde ise ilkokul grubuna ilişkin ölçek ortalaması 48,56(%67 başarı) puan ile en başarısız grubu oluştururken Lise grubu ise 54,5(%76 başarı) puan ile en yüksek grubu oluşturmaktadır. Annelerin eğitim düzeylerine göre puanlar incelendiğinde ise lise grubuna

ilişkin ölçek ortalaması 56,33(%78 başarı) puan ile en başarılı grubu oluştururken üniversite grubu 48 (%67 başarı) puan ile en başarısız grubu oluşturmaktadır.

Tüm katılımcıların ölçek puanlarına ilişkin ortalama puan 52.8 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca standart sapma 9,08 ve standart hata ise 1.17 şeklinde hesaplanmıştır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puanın 72 olduğu göz önünde bulundurulduğunda tüm öğrencilerin bilişim teknolojilerini kullanma oranlarının %73.3 oranında olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların ölçek maddelerine verdikleri yanıtların detaylı biçimde incelenmesi amacıyla bazı maddelere ilişkin yanıtların yüzdeler dağılımları Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Yanıtların dağılımı

Maddeler	Hiçbir Zaman	Bazen	Genellikle	Her Zaman
1. Bilgi edinmek için bilişim teknolojilerinden yararlanırım	00	20	28	52
2. Bilgi dağarcığımı(düzeyimi) artırmak için bilişim teknolojilerinden yararlanırım	02	40	33	25
3. Öğretmenlerimizin verdiği ödevleri yaparken bilişim teknolojilerinden yararlanırım	05	47	23	25
6. Kendime faydalı olacağını düşündüğüm bir konuyu araştırırken yararlanırım.	02	20	32	47
7. Merak ettiğim bir konuyu araştırırken bilişim teknolojilerinden yararlanırım	03	10	33	53

Tablo 3. Yanıtların dağılımı

8. Bilmediğim olayları araştırırken bilişim teknolojilerinden yararlanırım.	05	18	25	52
9. Birinden haber almak için bilişim teknolojilerinden yararlanırım.	02	12	30	57
10. Birine mesaj göndermek istediğimde bilişim teknolojilerinden yararlanırım.	03	13	22	62
11. Birine haber vermek için bilişim teknolojilerinden yararlanırım	02	17	30	52
14. Düşüncelerimi ifade ederken bilişim teknolojilerinden yararlanırım	38	33	17	12
15. Düşüncelerimi paylaşırken bilişim teknolojilerinden yararlanırım	37	32	15	17
16. Eğlenceli vakitler geçirmek istediğimde bilişim teknolojilerinden yararlanırım	12	30	32	27

Tablo 2’de yer alan maddelere verilen yanıtların dağılımları incelendiğinde öğrencilerin “Kendime faydalı olacağını düşündüğüm bir konuyu araştırırken yararlanırım.” maddesine büyük çoğunluğun olumlu yanıt verdiği anlaşılmaktadır. Benzer şekilde “Birinden haber

almak için bilişim teknolojilerinden yararlanırım.” maddesine verilen yanıtların büyük çoğunluğu da olumludur. Diğer taraftan “Düşüncelerimi ifade ederken bilişim teknolojilerinden yararlanırım” ve “Düşüncelerimi paylaşırken bilişim teknolojilerinden yararlanırım” maddelerine genellikle düşük düzeyde katılım olmuştur.

Öğrencilerin incelenen faktörlere ilişkin alt gruplar bağlamında karşılaştırılmalarına yönelik istatistiksel yöntemlerin belirlenmesi amacıyla normallik testleri gerçekleştirilmiştir.

Tablo 3. Normallik testi sonuçları

Faktör	Grup	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
		İst.	sd	p	İst.	sd	p
Sınıf	6.Sınıf	.153	12	.200	.909	12	.210
	7.Sınıf	.109	16	.200	.975	16	.909
	8.Sınıf	.136	32	.139	.942	32	.085
Not	2-3	.268	8	.095	.945	8	.663
	3-4	.135	18	.200	.926	18	.165
	4-5	.072	34	.200	.979	34	.734
Cinsiyet	Kız	.209	20	.023*	.884	20	.021*
	Erkek	.143	40	.039*	.907	40	.003*
Baba eğitim durumu	İlkokul	.206	9	.200	.918	9	.372
	Ortaokul	.130	22	.200	.973	22	.775
	Lise	.211	17	.043*	.922	17	.162
	Üniversite	.191	12	.200	.942	12	.525
Anne eğitim durumu	İlkokul	.118	26	.200	.967	26	.537
	Ortaokul	.138	12	.200	.938	12	.478
	Lise	.223	12	.102	.892	12	.124
	Üniversite	.257	6	.200	.881	6	.276

Tablo 3’de yer alan Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri incelendiğinde cinsiyet faktörü dışındaki tüm faktörlerin normallik şartını sağladıkları görülmüştür. Dolayısı ile cinsiyet düzeylerinin kıyaslanmasında Mann Whitney U testi kullanılırken, Sınıf, Not ortalaması ve anne- baba eğitim düzeylerinin kıyaslanması amacıyla Anova testlerinden faydalanılmıştır.

Tablo 4. Cinsiyet Faktörü

Grup	N	Rank Ort.	Rank Top.	U	Z	p	Cohen’s d
Kız	20	36,65	733,00	257,000	-2,133	,033	0.577
Erkek	39	26,59	1037,00				
Total	59						

Tablo 4’de yer alan Mann Whitney U testi sonuçlarına göre cinsiyet faktörü açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. (U=257, p<0.05,

$d=0,577$). Bu sonuca göre ortaokul öğrencileri için kızların bilişim teknolojilerinden yararlanma düzeylerinin erkeklerden anlamlı biçimde yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan sınıf faktörünün öğrencilerin bilişim teknolojilerini kullanma düzeylerine etkisinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen Anova testine yönelik sonuçlar Tablo 5’de sunulmuştur.

Tablo 5. Sınıf Faktörü

Varyans Kay.	Kareler Top.	sd	Kareler Ort.	F	p
Grup	158,010	2	79,005	,939	,397
Hata	4710,567	56	84,117		
Toplam	4868,576	58			

Tablo 5’de yer alan Anova testi sonuçlarına göre sınıf faktörü açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. ($F(2,56)=0.939$, $p>0.05$). Bu sonuca göre 6., 7. ve 8. sınıf ortaokul öğrencilerinin bilişim teknolojilerinden yararlanma düzeyleri arasında herhangi bir farklılık olmadığı dolayısı ile sınıf faktörünün ölçek puanlarına bir etkisinin bulunmadığı söylenebilir. Diğer taraftan not faktörünün öğrencilerin bilişim teknolojilerini kullanma düzeylerine etkisinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen Anova testine yönelik sonuçlar Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Başarı / Not Faktörü

Varyans Kay.	Kareler Top.	sd	Kareler Ort.	F	p
Grup	19,311	2	9,656	,112	,895
Hata	4849,265	56	86,594		
Toplam	4868,576	58			

Tablo 6’de yer alan Anova testi sonuçlarına başarı notu açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. ($F(2,57)=0.112$, $p>0.05$). Bu sonuca göre ortaokul öğrencilerinin başarı notu ortalamaları bilişim teknolojilerinden yararlanma düzeyleri arasında herhangi bir farklılık olmadığı dolayısı ile başarı notu faktörünün ölçek puanlarına bir etkisinin bulunmadığı söylenebilir. Diğer taraftan anne eğitimi faktörünün öğrencilerin bilişim teknolojilerini kullanma düzeylerine etkisinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen Anova testine yönelik sonuçlar Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Anne Eğitim düzeyi

Varyans Kay.	Kareler Top.	sd	Kareler Ort.	F	p
Grup	375,644	4	93,911	1,129	,353
Hata	4492,932	54	83,202		
Toplam	4868,576	58			

Tablo 7’de yer alan Anova testi sonuçlarına göre anne eğitim düzeyi açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. ($F(2,57)=0.112$, $p>0.05$). Benzer şekilde baba eğitimi faktörünün öğrencilerin bilişim teknolojilerini kullanma düzeylerine etkisinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen Anova testine yönelik sonuçlar Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Baba Eğitim Düzeyi

Varyans Kay.	Kareler Top.	sd	Kareler Ort.	F	p
Grup	260,483	3	86,828	1,036	,384
Hata	4608,093	55	83,784		
Toplam	4868,576	58			

Tablo 8’de yer alan Anova testi sonuçlarına göre baba eğitim düzeyi açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir ($F(2,57)=0.112$, $p>0.05$).

4. SONUÇ

Bilgi ve iletişim çağı olarak adlandırılan 21. Yüz yılda bireylerin teknoloji ile ilgili yeterli düzeylerinin yükseltilmesi ve öğrencilerin teknolojiyi ihtiyaç duyulan tüm alanlarda kullanmaları gerektiği bilinmektedir (Metin, 2018). Bu bağlamda bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin bilişim teknolojilerini kullanma düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik olarak Van ili Erciş ilçesine bağlı bir devlet ortaokulunda 2019-2020 Güz döneminde öğrenim gören 59 öğrencinin bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanma düzeyleri incelenmiş ve düzeyin %73.3 oranında olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarından elde edilen veriler ışığında öğrencilerin bilişim teknolojilerinden büyük oranda yararlandıkları anlaşılmıştır. Araştırmada incelenen diğer faktörler göz önünde bulundurulduğunda cinsiyet değişkeni için, kız öğrencilerin bilişim teknolojilerini kullanma noktasında erkeklerden daha başarılı oldukları söylenebilir. Diğer taraftan katılımcılar sınıf bazında incelendiğinde 6., 7. ve 8. sınıf ortaokul öğrencilerinin bilişim teknolojilerinden yararlanma düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı dolayısı ile sınıf faktörünün herhangi bir etkisinin olmadığı görülmektedir. Benzer şekilde ortaokul öğrencilerinin başarı notu ortalamaları dikkate alındığında farklı not gruplarındaki öğrencilerin bilişim teknolojilerinden yararlanma düzeylerinin benzer olduğu görülmüştür. Son olarak ebeveynlerin eğitim düzeyleri ile bilişim teknolojilerini kullanma oranları arasındaki ilişkiler göz önünde

bulundurulduğunda hem annenin hem de babanın eğitim düzeylerinin bir etkisi bulunmadığı anlaşılmıştır.

Elde edilen sonuçlara göre kullanım düzeyi %73.3 gibi büyük bir oran çıkmasına rağmen günümüz teknolojik imkanları göz önünde bulundurulduğunda bu oranın daha yüksek olması gerektiği söylenebilir. Dolayısı ile öğrencilerin bilişim teknolojilerini kullanma düzeylerinin daha da artırılmasına yönelik adımlar atılması gerektiği anlaşılmaktadır. Ayrıca kız öğrencilerin ölçek puanlarının daha yüksek çıkmasının altında yatan olası sebepler incelenmeli ve gerek görülmesi halinde erkek öğrencilerin teknolojiye yönelik ilgilerini artırabilecek adımlar atılmalıdır. Araştırma pandemi öncesinde toplanan veriler üzerinden gerçekleştirilmiştir. Pandemi sürecinde artan uzaktan eğitim ihtiyacı ile beraber öğrencilerin bilişim teknolojilerinden yararlanma düzeylerinin yeniden gözlemlenerek oluşan fark açığa çıkartılabilir.

KAYNAKÇA

- Akkoyunlu, B. ve Kurbanoglu, S. (2003). Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı ve bilgisayar öz-yeterlik algıları üzerine bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(24). Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/87822>
- Bakioğlu, B. ve Çevik, M. (2020). COVID-19 Pandemisi Sürecinde Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Uzaktan eğitime İlişkin Görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 15(4), 109-129.
- Baysan, E., Bayra, E. ve Demirkan, Ö. (2018). Teknoloji destekli işbirliğine dayalı eğitim ortamları araştırmalarına ilişkin içerik analizi (2010-2015). *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (35), 1-22. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/sakaefd/issue/38142/270404>
- Çetin, Y. ve Mirasyedioğlu, Ş. (2019). Teknoloji destekli probleme dayalı öğretim uygulamalarının matematik başarısına etkisi. *Journal of Computer and Education Research*, 7(13), 13-34. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/jcer/issue/44941/494907>
- Engin, A. O., Tösten, R. ve Kaya, M. D. (2010). Bilgisayar destekli eğitim. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (5), 69-80. Eşirim Adresi: https://www.kafkas.edu.tr/dosyalar/sobedergi/file/005/6_0.pdf

- Karasar, N. (1999). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (9. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Metin, E. M. (2018). Eğitimde Teknoloji Kullanımında Öğretmen Eğitimi: Bir Durum Çalışması. *Journal of STEAM Education*, 1(1), 79-103. Erişim Adresi : <https://dergipark.org.tr/en/pub/steam/issue/37516/427032>
- Özmuşul, M. (2011). Bilişim teknolojilerinden yararlanma ölçeğinin geliştirilmesi. *Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi*, 4(1), 1-17. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/akukeg/issue/29342/313989>
- Sarıgöz, O. (2012). Bilgi toplumunun eleştirisi ve Türkiye’de modern eğitimin gerçekleştirilemedikleri. *Ejovoc (Electronic Journal of Vocational Colleges)*, 2(1), 72-84. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/ejovoc/issue/5394/73161>
- Yeşilorman, M. ve Firdevs, K.(2014). Bilgi Toplumunun Teknolojik Temelleri Üzerine Eleştirel Bir Bakış. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(1), 117-133. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/firatsbed/issue/17003/177649>